

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2022. január 10.

A nyugat-balkáni régió jogállamiságához nyújtott uniós támogatás nemigen mozdította elő az alapvető reformokat

Az Európai Számvevőszék most megjelent különjelentése szerint az uniós fellépés csekély hatást gyakorolt az alapvető jogállamisági reformok előmozdítására a Nyugat-Balkánon. A régióban sor került ugyan bizonyos technikai és operatív reformokra, a számvevők szerint azonban kellő politikai akarat és szerepvállalás hiányában az uniós támogatás távolról sem volt elégséges az olyan területeken tartósan fennálló problémák kezelésére, mint az igazságszolgáltatás függetlensége, a hatalom koncentrációja, a politikai beavatkozás és a korrupció.

Albánia, Észak-Macedónia, Montenegró és Szerbia jelenleg tagjelölt, Bosznia-Hercegovina és Koszovó pedig potenciális tagjelölt országként kíván az Európai Unióhoz csatlakozni – azonban még egyiknek sem sikerült maradéktalanul megvalósítania a jogállamiságot és az alapvető jogok érvényesítését. Az Unió több mint két évtizede támogatja ezeket az országokat reformprogramjaik végrehajtásában. Az uniós segítségnyújtás két összefonódó fellépéssorozatra, a pénzügyi támogatásra (2014 és 2020 között mintegy 700 millió euró) és a politikai párbeszédre épül. A Számvevőszék jelentése arra keresi a választ, hogy sikeresek voltak-e ezek a fellépések.

A nyugat-balkáni jogállamisággal kapcsolatos uniós prioritások egyértelműek és rendszerint az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz keretében, egyedi fellépésekben is testet öltenek. A számvevők szerint azonban még nem tesznek eleget az uniós fellépések fenntartható hatását fenyegető kockázatok csökkentéséért. Túl kevés intézkedés törekszik két megkerülhetetlen probléma megoldására: a gyenge igazgatási kapacitás és az elégtelen politikai akarat növelésére, és azok sem mindig eredményesek. Emellett a számvevők rámutatnak, hogy nem alkalmazták következetesen a projektek finanszírozására és végrehajtására irányadó előfeltételeket. Az Unió továbbá nem élt elég gyakran a támogatás felfüggesztésének lehetőségével, ha valamely kedvezményezett ország nem tartotta be a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartásának alapelveit. A számvevők végül megjegyzik, hogy a civil társadalom uniós támogatása nem elégséges az ágazat igényeinek kielégítéséhez és többnyire rövid távú projekteken alapul.

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

„A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás révén nyilvánvalóan nem sikerült alapvető változtatásokat elérni – jelentette ki Juhan Parts, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. – Az elmúlt húsz év során csak szerény javulást sikerült felmutatni, ami veszélyezteti a csatlakozási folyamat keretében nyújtott uniós támogatás átfogó fenntarthatóságát. Kézzelfogható eredmények hiányában az állandó reformok elvesztik a hitelességüket.”

Ha úgy tűnik is, hogy az uniós fellépések hozzájárultak a reformokhoz, ennek az az oka, hogy a jelentések főként a mennyiségi részeredményekre összpontosítanak, és nem fordítanak elég figyelmet arra, mit sikerült ténylegesen elérni a reformok révén. Az uniós számvevők teljesítményértékelései nyomán merőben más kép rajzolódik ki. Az értékelésekből kiderül, hogy a régióban összességében igen kevés előrelépés történt a jogállamiság terén, a fenntarthatóság biztosítása pedig nehézségekbe ütközik. A több évtizednyi uniós politikai és pénzügyi támogatás ellenére számos nyugat-balkáni ország még mindig alapvető problémákkal küzd, többek között a bíróságok függetlensége, a (továbbra is mindenütt jelen lévő) korrupció elleni küzdelem és a szólásszabadság terén.

A számvevők azt javasolják, hogy az Európai Bizottság szilárdítsa meg a jogállamisági reformok előmozdítására szolgáló mechanizmust, támogassa intenzívebben a civil társadalmi szervezeteket és a független médiaorgánumokat, a finanszírozást kösse még inkább a jogállamiság terén való előrehaladáshoz, valamint javítsa a projektekkel kapcsolatos beszámolást és azok nyomon követését.

Háttér-információk

A „Koszovó” megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az ENSZ BT 1244 (1999) sz. határozatával és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

„A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás: a törekvések ellenére nem szűntek meg egyes alapvető problémák” című, 1/2022. sz. különjelentés elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

Tavaly szeptemberben a Számvevőszék [az Ukrajnában magas szinten elkövetett korrupció elleni küzdelem érdekében tett uniós fellépésekről](#) is kiadott egy különjelentést.

Különjelentéseit a Számvevőszék bemutatja az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, valamint az egyéb érdekelt feleknek, többek között a nemzeti parlamenteknek, az ágazati szereplőknek és a civil társadalom képviselőinek. A jelentéseiben megfogalmazott ajánlások döntő többsége a gyakorlatban végrehajtásra kerül.

A sajtó rendelkezésére áll:

A Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547